

STRESZCZENIE

Na przestrzeni ostatnich kilku dekad uwaga badaczy zajmujących się procesem uczenia i nabywania języka obcego skupiała się przede wszystkim na emocjach negatywnych. Zmieniło się to wraz z nadejściem psychologii pozytywnej, której założenia uwzględniono w badaniach nad procesem uczenia się, a które sugerują, że także pozytywne emocje doświadczane przez uczniów w klasie języka obcego mogą znacząco wpływać na jego efektywność. Obecnie, szczególną wagę przywiązuje się do zgłębienia roli radości towarzyszącej uczeniu się języka obcego oraz związku tego konstruktów z powszechnie badanym lękiem językowym.

Celem niniejszej rozprawy było zbadanie związku między tymi dwiema emocjami wśród polskich licealistów uczących się języka angielskiego. Wyniki badania przeprowadzonego na potrzeby niniejszej dysertacji pokazały, że uczniowie lękowi zgłaszają niższy poziom radości z uczenia się języka obcego, deklarują niższe oceny i oceniają swoje umiejętności słabiej niż uczniowie z niskim lękiem. Wyniki te sugerują, że związek między radością, lękiem i biegłością w języku obcym wydaje się być liniowy - uczniowie bardziej zaawansowani odczuwają więcej radości z uczenia się i mniej lęku niż ich koledzy reprezentujący niższy stopień zaawansowania. Niemniej jednak, niektórzy uczniowie mogą czerpać radość w trakcie nauki języka angielskiego pomimo niskich ocen i niskiej samooceny umiejętności posługiwania się tym językiem, a inni doświadczają wysokiego lęku pomimo deklarowania bardzo dobrej znajomości danego języka. Dodatkowo wykazano, że o ile lęk utrzymuje się na stałym poziomie w trakcie nauki w szkole średniej, o tyle radość z uczenia się stopniowo maleje, co można przypisać m.in. specyfice polskiego szkolnictwa, stresowi związanemu z egzaminem maturalnym oraz nudzie. Najczęściej uczniowie deklarują wysoką intensywność jednej emocji, a niską drugiej, co może sugerować, że lęk i radość stanowią emocje dychotomiczne, sprzeczne, lub kontrastujące. Wydaje się zatem, że niezbędne jest zapewnienie równowagi między emocjami negatywnymi a pozytywnymi w klasie języka obcego. Zważywszy na fakt, że kluczową rolę wydaje się pełnić niski poziom lęku, uwaga nauczycieli oraz badaczy zajmujących się procesem uczenia się i nauczania języków obcych, powinna koncentrować się na sposobach radzenia sobie z negatywnymi emocjami, przy jednoczesnym stymulowaniu emocji pozytywnych.

Słowa kluczowe: radość z języka obcego, lęk językowy, różnice indywidualne, czynniki afektywne, akwizycja/nabywanie języka obcego